

تشنج

تشنج اختلال موقت در مغز است و شایع ترین اختلال عصبی درمان پذیر در کودکان محسوب می شود. تشنج در دوران نوزادی (۲۸ روز اول عمر) با بچه های بزرگتر و بزرگسالان متفاوت است. مشهود ترین علائم تشنج تکان های عمومی بدن است. کودکی که دچار اسپاسم عضلانی و حرکات پرشی ریتمیک در بدن شده و در برخی موارد با کبودی لب ها و بال رفتن چشم ها همراه است تشنج را تجربه کرده است. پس از بروز تشنج معمولاً کودک خواب آلود و گیج بوده و چیزی به یاد نمی آورد.

علت بروز تشنج:

۱. کم بودن مقدار قند یا کلسیم خون
۲. کمبود اکسیژن رسانی به مغز
۳. اختلالات دستگاه عصبی
۴. اعتیاد مادر به مواد مخدر
۵. عفونتها یا بیماریهای مادر در طی دوران بارداری
۶. خونریزی مغزی
۷. ضربه به سر

بیشتر موارد تشنج همراه با تب بر اثر عفونت های ویروسی دستگاه تنفسی فوقانی یا عفونت حاد گوش میانی و یا مننژیت عفونت پرده مغز و عفونت های دستگاه گوارشی اتفاق می افتد.

علائم:

- کاهش سطح هوشیاری
- حرکات شدید اندام ها
- پرش عضلات و لرزش پلک ها
- سفت شدن اندام ها
- حرکات شبیه مکیدن و جویدن در دهان
- گریه یا حرکات غیرطبیعی چشمها
- در بعضی نوزادان تنها علامت تشنج توقف تنفس به مدت ۲۰ ثانیه و کبود شدن نوزاد است.
- خواب آلودگی، سستی و بی حال شدن

اقدامات حین تشنج

۱. در زمان تشنج خونسردی خود را حفظ کنید.
۲. کودک را به پهلو بخوابانید و یک بالش زیر شانه او قرار دهید.
۳. در زمان تشنج سعی نکنید انگشتان و بدن کودک را باز کنید.
۴. مانع حرکات کودک نشوید.

۵. سعی نکنید چیزی در دهان کودک قرار دهید.
۶. اگر تشنج بیشتر از ۵ دقیقه طول کشید کودک را به نزدیکترین اورژانس برسانید.
۷. داروهای کودک را به سلیقه خود کم یا زیاد نکنید.
۸. مصرف داروهای ضد تشنج مانند فنی توئین می تواند باعث خرابی دندان و مشکلات لثه می شود، به همین دلیل نظافت کامل دهان را رعایت کنید.

۹. سعی کنید در زمان تشنج از راه دهان هیچ چیزی به کودک ندهید.

۱۰. برخی اقدامات مانند گرفتن نوار مغز برای ارزیابی فعالیت الکتریکی غیر عادی در مغز، اندازه گیری سطح اکسیژن خون آزمایش قند خون برای اندازه گیری میزان قند، کلسیم، منیزیم، سدیم برای تشخیص اختلالات متابولیکی، گرفتن آب کمر برای تشخیص عفونت پرده مغز، سی تی اسکن یا ام آر آی برای تشخیص مشکلات مغزی، خونریزی یا آسیب های مغزی جهت تشخیص تشنج انجام می شود.

منبع: پرستاری برونر سودارث داخلی جراحی ۲۰۲۴

تهیه کننده: پگاه پورتولری کارشناس ارشد پرستاری

تایید کننده: دکتر افسانه نظری فوق تخصص غدد و متابولیسم کودکان

ناظر کیفی: فاطمه غالبی سوپروایزر آموزش سلامت

تابستان ۱۴۰۴